

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2016

ΜΑΘΗΜΑ: ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

**ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΑΙ ΩΡΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: Παρασκευή 10 Ιουνίου 2016
08:00 - 11:00**

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΞΙ (6) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ:

- Να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις
- Όλοι οι υπολογισμοί πρέπει να φαίνονται καθαρά στο τετράδιό σας
- Επιτρέπεται η χρήση μη προγραμματισμένης υπολογιστικής μηχανής
- Δεν επιτρέπεται η χρήση διορθωτικού υγρού.

ΕΡΩΤΗΣΗ Α

1. Να εξηγήσετε με συντομία τις πιο κάτω οικονομικές έννοιες:
- Ιεράρχηση αναγκών
  - Σύμμετρη ικανοποίηση αναγκών
  - Καταναλωτικά αγαθά
  - Ελεύθερα αγαθά. **(Μονάδες 6)**
2. Να αναφέρετε συνοπτικά το επίκεντρο ενδιαφέροντος της Μικροοικονομίας και Μακροοικονομίας. **(Μονάδες 2)**
3. *«Η ορθή αντιμετώπιση των διαφόρων οικονομικών προβλημάτων, που δημιουργεί η δυσαναλογία μέσων και αναγκών, επιβάλλει την εφαρμογή της λεγόμενης Οικονομικής Αρχής ή του Οικονομικού Αξιώματος».*
- Να ορίσετε και να εξηγήσετε τη γενική μορφή της Οικονομικής Αρχής
  - Να αναφέρετε ονομαστικά τις ειδικές μορφές της. **(Μονάδες 4)**
4. α) Να δώσετε τον ορισμό:
- Της Αγοραστικής Αξίας του Χρήματος
  - Του Τιμάριθμου. **(Μονάδες 4)**
- β) Με βάση την Ποσοτική Θεωρία του Χρήματος να υπολογίσετε την ταχύτητα κυκλοφορίας του χρήματος (velocity), χρησιμοποιώντας τα πιο κάτω δεδομένα:
Καθαρό Εθνικό Προϊόν €1.600 εκ.
Ποσότητα του χρήματος €400 εκ. **(Μονάδες 2)**
- γ) Να αναφέρετε τι εκφράζει η ταχύτητα κυκλοφορίας του χρήματος. **(Μονάδες 2)**
(Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Β

1. Δίνεται ο πιο κάτω πίνακας παραγωγής μιας επιχείρησης στη βραχυχρόνια περίοδο:

Αριθμός εργατών L	Συνολικό προϊόν TP	Μέσο προϊόν AP	Οριακό προϊόν MP
0	0	-	-
1	24	24	;
2	;	30	;
3	;	;	30
4	108	;	;
5	;	;	12
6	126	;	;
7	;	18	;
8	120	;	;

α) Να αντιγράψετε τον πιο πάνω πίνακα στο τετράδιό σας και να συμπληρώσετε τα κενά. **(Μονάδες 6)**

β) Να σχεδιάσετε σε ένα διάγραμμα τις καμπύλες του Μέσου και του Οριακού Προϊόντος σύμφωνα με τα τελικά δεδομένα του πίνακα. **(Μονάδες 6)**

γ) Να εξηγήσετε και να δικαιολογήσετε στα τρία (3) στάδια ή φάσεις της παραγωγικής διαδικασίας:

i. Τη σχέση του Συνολικού με το Οριακό Προϊόν

ii. Τη σχέση του Μέσου με το Οριακό Προϊόν.

(Μονάδες 6)

δ) Να καθορίσετε σε ποιον εργάτη εμφανίζεται ο νόμος της Φθίνουσας Οριακής Απόδοσης και να εξηγήσετε τον λόγο στον οποίο οφείλεται ο νόμος αυτός.

(Μονάδες 2)

(Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Γ

1. Δίνεται ο πιο κάτω πίνακας Προσφοράς και Ζήτησης ενός καταναλωτικού προϊόντος:

ΤΙΜΗ (€)	ΖΗΤΟΥΜΕΝΗ ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΗ ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ/ (ΕΛΛΕΙΜΜΑ) ΖΗΤΗΣΗΣ (κιλά)	ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ/ (ΕΛΛΕΙΜΜΑ) ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ (κιλά)
5	25	200	;	;
4	50	;	;	125
3	125	;	;	0
2	;	75	100	;
1	;	25	175	;

i. Να αντιγράψετε στο τετράδιό σας και να συμπληρώσετε τον πίνακα

(Μονάδες 5)

ii. Να δείξετε σε σχεδιάγραμμα τις καμπύλες Προσφοράς και Ζήτησης με βάση τον πιο πάνω πίνακα

(Μονάδες 5)

iii. Να δώσετε την τιμή ισορροπίας και να εξηγήσετε γιατί μόνο αυτή μπορεί να επικρατήσει στην αγορά

(Μονάδες 2)

iv. Στην περίπτωση που η τιμή πώλησης του προϊόντος καθοριστεί στα €5, να εξηγήσετε με ποιον τρόπο θα αντιδράσουν οι παραγωγοί και οι καταναλωτές για να επανέλθει η ισορροπία στην αγορά του προϊόντος.

(Μονάδες 3)

v. Να υπολογίσετε την ελαστικότητα Ζήτησης όταν η τιμή μειωθεί από €4 σε €3 και με βάση το αποτέλεσμα να χαρακτηρίσετε τη Ζήτηση.

(Μονάδες 2)

2. Όταν η τιμή των φωτογραφικών μηχανών με ελαστικότητα ζήτησης 1,5 ήταν €200 η ζητούμενη ποσότητα ήταν 400. Αν η τιμή των φωτογραφικών μηχανών μειωθεί κατά 15%, να υπολογίσετε τη μεταβολή των συνολικών εσόδων του πωλητή. **(Μονάδες 3)**

(Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Δ

1. Να μελετήσετε τον πιο κάτω πίνακα και να απαντήσετε τις ερωτήσεις που ακολουθούν:

ΧΩΡΑ	ΣΙΤΑΡΙ ΣΕ ΕΚ. ΤΟΝΟΥΣ	ΤΥΡΙ ΣΕ ΕΚ. ΤΟΝΟΥΣ
A	70	50
B	20	40

(α) Από τις δύο πιο πάνω χώρες έχει κάποια απόλυτο πλεονέκτημα;
Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας. **(Μονάδες 2)**

(β) Αν υπάρχει συγκριτικό πλεονέκτημα, ποια χώρα το έχει και σε ποιο προϊόν;
Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας. **(Μονάδες 4)**

2. Να αναφέρετε τα μέτρα που συνήθως λαμβάνει μια χώρα για να αποκαταστήσει την ισορροπία ενός ελλειμματικού Ισοζυγίου Πληρωμών. Να δώσετε δύο (2) παραδείγματα σε κάθε περίπτωση. **(Μονάδες 4)**

3. Αφού μελετήσετε το παρακάτω απόσπασμα που δημοσιεύτηκε στον ημερήσιο τύπο να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν:

«Η ανεργία στην Κύπρο μειώθηκε στο 12,1% τον Μάρτιο του 2016 και σημείωσε τη μεγαλύτερη ποσοστιαία μείωση από οποιοδήποτε κράτος της ΕΕ σε ετήσια βάση (από 16,2% το 2015), σύμφωνα με την Eurostat. Ακόμα όμως η Κύπρος καταγράφει το 5^ο μεγαλύτερο ποσοστό ανεργίας στην ΕΕ και το ποσοστό 12,1% αντιστοιχεί σε 50 215 άτομα».

Σύμφωνα δε, με στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας ο μη οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Κύπρο το 2016 εκτιμάται να ανέλθει στις 270 000.

Ζητείται για το έτος 2016:

α) Ο αριθμός των απασχολουμένων

β) Ο συνολικός πληθυσμός. **(Μονάδες 3)**

4. Δίνονται τα ακόλουθα στοιχεία για μια υποθετική οικονομία:

Έτος	ΑΕΠ τρέχουσες τιμές € εκ	Δείκτης τιμών (μονάδες)	Πληθυσμός
2010	1.000	125	200 000
2015	1.148	140	215 000

Ζητείται:

α) Να υπολογίσετε το κατά κεφαλήν εισόδημα σε σταθερές τιμές για τα έτη 2010 και 2015.

β) Να δώσετε την έννοια του Βιοτικού Επιπέδου μιας χώρας. **(Μονάδες 7)**

(Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Ε

1. Ένας πατατοπαραγωγός παρήγαγε πατάτες τις οποίες πώλησε στους χονδρεμπόρους προς €45.000. Ο χονδρέμπορος πώλησε τις πατάτες σε βιομηχανία παρασκευής προτηγανισμένων πατατών προς €60.000. Η βιομηχανία πώλησε τις προτηγανισμένες πατάτες στα ξενοδοχεία προς €85.000 και οι πωλήσεις των πατατών στα εστιατόρια των ξενοδοχείων ανήλθαν στις €120.000. Το τελικό απόθεμα πατατών στην βιομηχανία προτηγανισμένων πατατών ήταν αξίας €7.500 και το αρχικό απόθεμα ήταν €3.500.

Ζητείται:

Να υπολογίσετε την αξία που θα συμπεριληφθεί στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν με τη μέθοδο της:

α) Τελικής Αξίας

β) Προστιθέμενης Αξίας.

γ) Να αναφέρετε ποια είναι η διαφορά μεταξύ των Τελικών και των Ενδιάμεσων Αγαθών και να γράψετε δύο (2) παραδείγματα για το καθένα. **(Μονάδες 8)**

2. «Όταν χρησιμοποιείται η Εισοδηματική Μέθοδος υπολογισμού του Εθνικού Εισοδήματος αυτό βρίσκεται σε Τιμές Συντελεστών Παραγωγής».

Να εξηγήσετε τι περιλαμβάνεται στον υπολογισμό του Εθνικού Εισοδήματος και σε τι διαφέρει από το Προσωπικό Εισόδημα. **(Μονάδες 2)**

3. Δίνονται τα πιο κάτω στοιχεία για την επιχείρηση του Γ Γεωργίου:

	€
Μισθοί υπαλλήλων	30.000
Δάνεια (Επιτόκιο δανείου 5%)	20.000
Ο Γεωργίου απέσυρε τις καταθέσεις του €75.000, που τοκίζονταν προς 8% και αγόρασε μηχανήματα για την επιχείρησή του	
Ο Γεωργίου αποχώρησε από την επιχείρηση που εργαζόταν για να εργαστεί στη δική του επιχείρηση	
Μηνιαίο ενοίκιο σε τρίτους	500
Διάφορα άλλα έξοδα	18.600
Φυσιολογικό Κέρδος	3.000
Αφανές Κόστος	20.400
Έσοδα	74.000

Ζητείται:

- α) Ο μηνιαίος μισθός του επιχειρηματία
- β) Το οικονομικό κέρδος/ζημιά της επιχείρησης
- γ) Το συνολικό κέρδος του επιχειρηματία.

(Μονάδες 8,5)

4. Μια επιχείρηση υποδημάτων έχει Μέσο Μεταβλητό Κόστος €6. Η τιμή πώλησης των υποδημάτων είναι €10 και το Σταθερό Κόστος είναι €60.000.

Ζητείται:

Η ποσότητα των υποδημάτων που πρέπει να πωληθεί ώστε η επιχείρηση να πραγματοποιήσει κέρδος €50.000.

(Μονάδες 1,5)

(Σύνολο Μονάδων 20)

(ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΝΑΔΩΝ 100)

-ΤΕΛΟΣ-